

Damian Wąsek, Marek Gilski, „*Optatam totius*”, czyli jakiej formacji potrzebuje współczesny kandydat na księdza?, Kraków 2021, ss. 251.

Praca krakowskich teologów, Damiana Wąska i Marka Gilskiego, jest systematyczną refleksją nad soborowym dekretem, obejmującą przeszłość, teraźniejszość i przyszłość. Autorzy rozprawy ukazują genezę formowania się dokumentu, podejmują jego analizę lingwistyczną, teologiczną oraz pastoralną, pytają o perspektywy, a także wysuwają konkretne propozycje. Całościowo spojrzenie na pracę pozwala dostrzec jej następujące elementy:

1. Metodologia. Krakowscy teolodzy refleksję nad soborowym dekretem podejmują w sposób systematyczny i uporządkowany. W pracy uderza wzorowa metodologia. We wstępie zostaje zarysowany problem badawczy, nakreślony cel, kierunki analiz oraz zdefiniowane metody badań. Teolodzy wskazują na źródła, a także literaturę pomocniczą, z której będą korzystali. W kolejnych rozdziałach realizują wstępne założenia, systematycznie odsłaniając kolejne warstwy pracy. Zakończenie stanowi podsumowanie analiz i wskazuje na potrzebę dalszych badań.

2. Język pracy. Cechuje się pięknem i precyzją. Przedkładany rękopis ma formę kompletną. Nie jest szkicem lub notatkami. Analizy są przeprowadzone w sposób logiczny. Cechuje je bogactwo językowe. Czytelnik odnosi wrażenie, że obcuje z piękną polszczyzną.

3. Nowość. Przedkładana praca stanowi z pewnością w polskiej teologii nowość. Do tej pory nie doczekaliśmy się rodzimych komentarzy do soborowych dokumentów. Jedynie środowisko „Christianitas” zdobyło się na analizy wybranych fragmentów *Vaticanum II* w kluczu ciągłości tradycji. W przypadku pracy D. Wąska i M. Gilskiego mamy do czynienia z kompetentną propozycją, która soborowy dekret ukazuje całościowo. Sięga zarówno do historii dokumentu, pyta o jego teologię, jak i ukazuje konsekwencje eklezjalne.

4. Spojrzenie integralne. Krakowskich teologów cechuje spojrzenie integralne. To znaczy, zajmując się soborowym dekretem, czynią to wieloaspektowo. Sięgają zarówno do metody historycznej, jak i lingwistycznej. Nie brakuje także analiz teologicznych. Ich badania są osadzone we współczesnej eklezjologii, zarówno fundamentalnej i dogmatycznej, jak i pastoralnej.

5. Wizja przyszłej formacji. Horyzont analiz nie jest dla krakowskich teologów bez znaczenia. Pytając o historię i teologię soborowego dekretu, kwestię przyszłej formacji duchowieństwa stawiają bardzo wyraźnie. Wy-

suwane propozycje są konkretne. Pozostają znakiem teologicznego zatroskania o Kościół.

Praca D. Wąska i M. Gilskiego stanowi swoisty przewodnik. Nie tylko po soborowym dokumencie, ale przede wszystkim po kościelnym myśleniu na temat formacji do kapłaństwa. Jest potrzebna, pozyteczna i w dzisiejszej sytuacji Kościoła niezbędna.

Ks. Przemysław Artemiuk